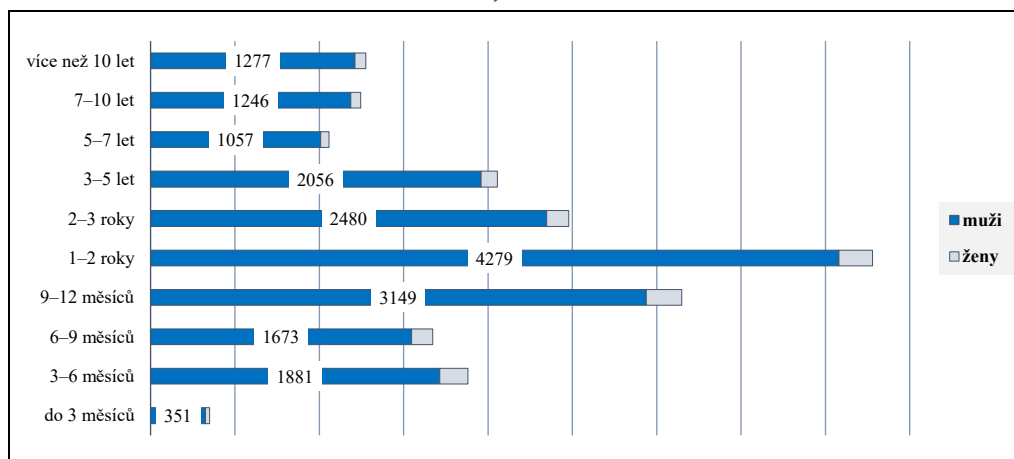

Věznice

Česko se dlouhodobě potýká s nadbytkem vězňů. Ve srovnání se zbytkem Evropy je společně s Polskem na špičce pomyslného žebříčku zemí, které evidují největší počet trestanců. Více než třetina lidí si přitom odpykává pouze roční či nižší trest. Počet lidí za mřížemi v Česku je vyšší ještě o vazebně stíhané. (...). Celkem je (...) v žalářích už více než 23 000 lidí.

Procentuální složení odsouzených dle délky trestu a jejich rozdělení na muže a ženy
Lidové noviny, 12. června 2011

Zdroj: Uvedené příklady byly zjednodušeny z původních úloh ve STARÝ, K. et al. (2013). Úlohy pro rozvoj čtenářské gramotnosti. Praha: Česká školní inspekce

V dalším textu je pro zjednodušení využíván zažitý pojem čtenářská gramotnost, ke kterému je však potřeba přistupovat v souladu s uvedeným přístupem ČŠI.

1.2 Cíl šetření a zdroje informací

Tato tematická zpráva shrnuje hlavní poznatky z tematického šetření realizovaného ve školním roce 2019/2020 na středních školách³, jehož cílem bylo zhodnotit jednak podmínky a průběh vzdělávání se vztahem k rozvoji čtenářské gramotnosti žáků, jednak úroveň čtenářské gramotnosti žáků 1. ročníku středních škol včetně odpovídajících ročníků víceletých gymnázií (dále i zkráceně „žáci 1. ročníku středních škol“) – a na základě získaných zjištění následně formulovat doporučení na úrovni systému, školy i jejího zřizovatele. S ohledem na zaměření tematického šetření na žáky 1. ročníku středních škol bylo doprovodným cílem hledat odpovědi na otázku, zda a případně jak se liší podmínky a průběh vzdělávání se vztahem k rozvoji čtenářské gramotnosti žáků ve školách, do kterých přicházejí žáci s relativně vyšší úrovní čtenářské gramotnosti, od škol, do kterých přicházejí žáci s relativně nižší úrovní čtenářské gramotnosti. Ambicí šetření bylo identifikovat a pojmenovat rizika nedostatečné podpory rozvoje čtenářské gramotnosti ve středních školách vzdělávajících žáky se slabou úrovní čtenářské gramotnosti, současně s tím také hledat společné znaky škol, v nichž je rozvoj čtenářské gramotnosti hodnocen pozitivně s cílem formulovat aplikovatelná doporučení pro doposud méně úspěšné školy.

Zjištění prezentovaná v této tematické zprávě vycházejí z informací několika doplňujících se součástí šetření. Prvním, klíčovým typem šetření byla prezenční tematická inspekční činnost, která byla realizována na výběrovém souboru středních škol⁴ a která zahrnovala:

- rozhovory s řediteli středních škol poskytující především informace o podmínkách vzdělávání se vztahem k rozvoji čtenářské gramotnosti žáků;
- hospitace ve výuce různých vzdělávacích oborů (dále pro zjednodušení a lepší srozumitelnost používán obecně vžitý pojem „předmět“; viz příloha č. 1 pro strukturu navštívených předmětů), které poskytly především informace o průběhu vzdělávání se vztahem k rozvoji čtenářské gramotnosti žáků.

³ Informaci o počtech zapojených středních škol podává tabulka č. 1. Ve struktuře těchto škol byly zastoupeny školy s gymnaziálními obory (cca čtvrtina škol), dalšími maturitními obory (cca dvě třetiny škol) a nematuritními obory (více než třetina škol). Uvedme, že řada škol nabízí jak maturitní, tak nematuritní obory vzdělání, proto součet uváděných podílů neodpovídá hodnotě sto procent.

⁴ Nematuritní obory vzdělání byly vyučovány na 31 % navštívených středních škol, gymnaziální obory vzdělání na 26 % středních škol a další maturitní obory na 72 % středních škol. Na jedné střední škole může být vyučováno více typů oborů vzdělání.